

วิธีปฏิบัติกรณีศพนิรนาม

นิยาม

ศพนิรนาม	หมายถึง	ศพหรือชิ้นส่วนอวัยวะของมนุษย์ที่ทำให้เชื่อหรือมีเหตุอันควรว่ามีบุคคลใด เสียชีวิตโดยไม่สามารถระบุได้ว่าศพหรือชิ้นส่วนอวัยวะเป็นบุคคลใด ภายใน 48 ชั่วโมง หากเกิน 48 ชั่วโมง ให้ถือว่าเป็นศพนิรนาม
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	หมายถึง	พนักงานสอบสวน ผู้บันทึกข้อมูลเอกลักษณ์บุคคลศพนิรนาม ผู้เก็บข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลศพนิรนาม ผู้พิสูจน์บุคคลศพนิรนาม และผู้ดำเนินการใดๆเกี่ยวกับศพนิรนาม
หน่วยงานที่รับแจ้ง	หมายถึง	หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับแจ้งศพนิรนาม และติดตามญาติ รวมทั้งหน่วยงานภาคประชาสังคมที่มีภารกิจในการรับแจ้งเบาะแสของศพนิรนาม
สำนักงาน	หมายถึง	สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม
ค.พ.ศ.	หมายถึง	คณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม

แนวทางการปฏิบัติ

1. การแจ้งศพนิรนามหรือแจ้งเบาะแสศพนิรนาม

ประชาชนสามารถแจ้งศพนิรนามได้ที่สถานีตำรวจท้องที่ที่พบศพ และแจ้งเบาะแสศพนิรนามได้ที่สถานีตำรวจทั่วราชอาณาจักร หรือกองบุคคลสูญหายและศพนิรนาม สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม หรือภาคประชาสังคมต่างๆ ที่นำข้อมูลศพนิรนามไปประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2. หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านศพนิรนาม

2.1. เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับแจ้งเรื่องการพบศพนิรนาม พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการบันทึกข้อมูลในแบบแจ้งศพนิรนาม (แบบ คพศ.3) เก็บลายพิมพ์นิ้วมือศพ และดำเนินการคัดกรองศพนิรนามภายในระยะเวลา 48 ชั่วโมง โดยการซักประวัติ หรือตรวจสอบเอกสารหลักฐาน หรือตรวจสอบข้อมูลคนหาย หรือส่งลายพิมพ์นิ้วมือไปตรวจสอบยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ทว.)

2.2. กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ทว.) จะนำลายพิมพ์นิ้วมือศพนิรนาม สืบค้นในฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ทว.) และสืบค้นในฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือทะเบียนราษฎร ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยจะดำเนินการควบคู่กันไป ดังนี้

กรณี	ผลตรวจ ทว.	ผลตรวจ ปค.	การดำเนินการ
1.	พบ	-	กรณีพบข้อมูลในฐานข้อมูลของ ทว. ให้ ทว. แจ้งผลการตรวจสอบให้พนักงานสอบสวนทราบ เพื่อดำเนินการติดตามญาติต่อไป (แจ้งผลให้พนักงานสอบสวนทราบโดยไม่ต้องรอผลการตรวจสอบในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร)
2.	ไม่พบ	-	กรณีไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูลของ ทว. ให้ ทว. รอผลการสืบค้นในฐานข้อมูลของทะเบียนราษฎร
3.	พบ	พบ	กรณีพบข้อมูลในฐานข้อมูลของ ทว. และ พบ ข้อมูลในฐานข้อมูลของทะเบียนราษฎร ให้ ทว. รวมเรื่องเดิมไว้ เนื่องจากเป็นข้อมูลเดียวกับกับกรณีที่ 1 ซึ่งได้แจ้งผลให้พนักงานสอบสวนทราบแล้ว
4.	ไม่พบ	ไม่พบ	กรณีไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูลของ ทว. และ ไม่พบ ข้อมูลในฐานข้อมูลของทะเบียนราษฎร เช่นเดียวกัน ให้ ทว. แจ้งผลให้พนักงานสอบสวนทราบ เพื่อให้พนักงานสอบสวนดำเนินการลงทะเบียนเป็นศพนิรนาม และแจ้งเรื่องมายังสำนักงานต่อไป และให้ ทว. จัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือศพนิรนามดังกล่าว ไว้ในฐานข้อมูลของ ทว. สำหรับตรวจเปรียบเทียบเมื่อมีการร้องขอ
5.	ไม่พบ	พบ	กรณีไม่พบข้อมูลในฐานข้อมูลของ ทว. แต่ พบ ข้อมูลในฐานข้อมูลของทะเบียนราษฎร กรมการปกครองจะส่งภาพถ่ายนิ้วมือในฐานข้อมูลที่คาดว่าจะใช่ พร้อมรายละเอียดข้อมูลตามบัตรประชาชน มายัง ทว. จากนั้น ทว. จะส่งแผ่นลายพิมพ์ลายนิ้วมือศพนิรนามและภาพถ่ายนิ้วมือจากฐานของกรมการปกครอง ให้สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ตรวจเปรียบเทียบว่าเป็นลายนิ้วมือของบุคคลคนเดียวกันหรือไม่

กรณี	ผลตรวจ ทว.	ผลตรวจ ปค.	การดำเนินการ
5. (ต่อ)	ไม่พบ	พบ	<p>- กรณีเป็นลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลคนเดียวกัน ให้สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ แจ้งผลกลับมายัง ทว. และให้ ทว. แจ้งผลให้พนักงานสอบสวนทราบ เพื่อดำเนินการติดตามญาติต่อไป</p> <p>- กรณีไม่ใช่ลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลคนเดียวกัน ให้สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ แจ้งผลกลับมายัง ทว. และให้ ทว. แจ้งผลให้พนักงานสอบสวนทราบ เพื่อให้พนักงานสอบสวนดำเนินการลงทะเบียนเป็นศพนิรนาม และแจ้งเรื่องมายังสำนักงานต่อไป</p>

2.3. เมื่อพนักงานสอบสวนดำเนินการส่งศพนิรนามไปชันสูตร ยังหน่วยงานที่ให้บริการด้านการชันสูตร พนักงานสอบสวนจะต้องสำเนาแบบแจ้งศพนิรนาม (แบบ คพศ.3.) แนบไปกับศพ หรือแจ้งไปยังหน่วยงานชันสูตรว่าศพดังกล่าวน่าจะเป็นศพนิรนาม เพื่อให้หน่วยงานที่ให้บริการด้านการชันสูตรทราบว่าศพดังกล่าวคือศพที่คาดว่าน่าจะเป็นศพนิรนาม เมื่อเจ้าหน้าที่ ณ หน่วยงานชันสูตร ได้รับศพที่คาดว่าน่าจะเป็นศพนิรนาม เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลศพนิรนาม (แบบ คพศ.4) เมื่อเจ้าหน้าที่ ณ หน่วยงานชันสูตรดำเนินการบันทึกข้อมูลเสร็จสิ้น ให้ส่งเอกสารแบบบันทึกข้อมูลศพนิรนาม (แบบ คพศ.4) คืนแก่พนักงานสอบสวน หากไม่มีผู้ติดต่อขอรับศพคืนให้ทางหน่วยงานที่ให้บริการด้านการชันสูตรพิจารณาดำเนินการส่งศพฝังยังมูลนิธิต่างๆ ที่ให้บริการรับฝังศพ และต้องแจ้งเรื่องการส่งฝังพร้อมรายละเอียดแก่พนักงานสอบสวนทราบด้วย

2.4. เมื่อครบระยะเวลา 48 ชั่วโมง หากยังไม่สามารถดำเนินการพิสูจน์บุคคลของศพได้ ให้พนักงานสอบสวนลงทะเบียน พร้อมส่งแบบแจ้งศพนิรนาม (แบบ คพศ.3) และ แบบบันทึกข้อมูลศพนิรนาม (แบบ คพศ.4) มายังสำนักงาน

2.5. เมื่อสำนักงานได้รับแจ้งเรื่องศพนิรนามจากพนักงานสอบสวนแล้ว ให้ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงสู่ระบบฐานข้อมูลกลางของ ค.พ.ศ. และดำเนินการพิสูจน์บุคคลตามระบบของ ค.พ.ศ. หากสามารถระบุตัวได้ให้ดำเนินการแจ้งผลกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อติดตามญาติ หากยังพิสูจน์ไม่ได้ให้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยส่งข้อมูลรูปถ่ายและข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลเบื้องต้นไปยังภาคประชาสังคมเพื่อดำเนินการเผยแพร่สู่สาธารณชน

2.6. เมื่อพนักงานสอบสวนสามารถติดตามญาติได้แล้ว ให้ดำเนินการแจ้งกลับมายัง สำนักงาน เพื่อดำเนินการปิดการดำเนินการ

3. การแก้ไขวิธีปฏิบัติกรณีศพนิรนาม

ให้คณะกรรมการจัดทำนโยบายแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม สามารถปรับปรุงแก้ไข แบบแจ้งศพนิรนาม (แบบ คพศ.3) และ แบบบันทึกข้อมูลศพนิรนาม (แบบ คพศ.4) รวมทั้งแก้ไขวิธีปฏิบัติกรณีศพนิรนาม ได้ตามความจำเป็นเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์